

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeşului

APARE DUMINECA

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 „ „ „ pe 1/2 de an 5 cor.
 „ România şi străinătate pe an 14 frc.
 „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Preţul inserţiunilor:

Pentru publicaţiuni oficioase, concurse, edicte
 etc. publicate de 3 ori, dacă conţin până la
 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
 8 cor., de aci în sus 10 coroane

Correspondinţele să adresează redacţiunii

„FOAIA DIECEZANĂ“
 iar banii de prenumeraţiune şi inserţiunile la
 ADMINISTRAŢIUNEA
 Librăriei şi Tipografiei diec. în Caransebeş

Expoziţia dela Bucureşti

Mărţi în 6 Iunie v. c. a avut loc deschiderea Expoziţiei generale române din Bucureşti, cu aducere aminte de anul 106, când adevărat Dacia a fost cucerită de puternicul şi înţeleptul împărat Traian, şi de anul 1866, de când îşi începe domnia gloriosul rege al României, Carol. Scopul expoziţiei este să arate lumii progresele, ce le-au făcut Românii de când există, ei atât pe teren economic-industrial cât şi cultural.

Nu încap în cadrul foii noastre a ne ocupa mai amănunţit cu aseastă frumoasă expoziţiune, care e mult laudată de toată lumea neromână, şi nici cu solemnităţile de inaugurare ale ei. După un serviciu divin, un discurs al ministrului I. Lahovari, la care a răspuns Regele Carol, s'a cetit următorul act comemorativ, pe care-l reproducem pentru însemnătatea lui:

„Eu, Carol I, cu mila lui Dumnezeu şi voinţa naţională, Domn stăpânitor şi Rege al României, împlinind, cu ajutorul Atotputernicului, 40 de ani a Domniei Mele, în care vreme cu mare şi multă dragoste pentru ţară şi neam, am lucrat împreună cu credinciosul şi iubitul Meu popor, pentru *cucerirea desăvârşitei nealătării* şi pentru *întemeierea Regatului României*, alipind din nou, după multe veacuri, Dobrogea lui Mircea cel bătrân, Statului român şi împingând astfel hotarele ţării peste Dunăre până la Marea-Neagră,

Voind a lăsa celor ce vor veni după noi, o amintire trainică a celor petrecute în aceşti 40 de ani, şi tot de odată a arăta atât poporului român, cât şi neamurilor străine ceea ce cu toţii am făcut, cu mare râvnă şi neobosită muncă, trecând prin multe zile grele, atât Eu, Regele, ajutat de credincioşii Mei sfetnici şi diregători, şi cei mutaţi dintre noi, şi cei cari azi stau împrejurul Scaunului Domniei Mele, precum şi întreg poporul, care pururea s'a arătat muncitor, înţelept şi supus legilor în vreme de pace, ca şi vi-tează în zilele de luptă,

Hotărât-am şi am poruncit împreună cu ministrii Mei şi cu aleşii ţării, cari alcătuiesc Senatul şi Adunarea Legiuitoare, ca pe dealul şi pe câmpul Filaretului, într-un loc odinioară mlăştinos şi părăsit, să se sădească o grădină mare şi frumoasă, care să fie pentru locuitorii muncitori din acea parte a Bucureştilor un loc de odihnă şi de petrecere în zilele de sărbători, şi care spre amintire să poarte în veci numele Meu.

Iar în acea grădină să se ridice multe şi mari clădiri, unele vremelnice, iar altele statornice şi desăvârşite, în care să se adune şi comorile din trecutul neamului românesc şi cele din zilele noastre şi să se arate tuturor, pământeni şi străini, *rodul muncii şi al ostenelelor poporului român* şi toate bogăţiile, cu cari dumnezeiasca Pronie ne-a împărtaşit, atât cele ascunse în ape sau în fundul pământului, cât şi cele de pe munţi şi de pe dealuri şi cele ce cu belşug în fie-care an ne dau holdele mănoase şi rodnice ale acestei ţări binecuvântate şi cari toate prin munca şi hărnicia iubitului meu popor ies la lumină, se adună şi se grămădesc, crescând pe fiecare zi avuţia moştenită dela părinţi spre a o lăsa mai mare urmaşilor nostri, cari la rândul lor, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor merge tot mai înainte pe calea propăşirii, a fericirii şi a măriei.

Şi ca să fie cu noi mila şi ajutorul Domnului şi Mântuitorului nostru la această lucrare, clădit-am din temelie pe dealul Filaretului, în locul bisericii vechi şi dărăpănate a sfântului Nicolae, altă biserică nouă lucrată întocmai după asemănarea Sf. Nicolae din Iaşi zidită de repositatul întru fericire Domn al Moldovei, Ştefan cel Mare.

Făcut în scaunul domniei, oraşul Bucureşti, în anul dela Mântuitorul nostru Isus Hristos 1906, luna Iunie în 4, iar al domniei mele al patruzeci şi unulea“.

Acest act a fost semnat de Regele, Regina, de principii moştenitori, de miniştri şi de membrii sf. Sinod.

Preotul și săracii comunei

— Tractat pastoral —

Creștinismul este religiunea săracilor. Mai mult ca cu cei bogăți, preotul convine și are de lucru cu cei săraci. Tractarea acestora, pe lângă prudența reclamată în toată activitatea pastorală, mai pretinde și o încordare deosebită, fiind împreună cu sărăcia, adesea necurăția, neștiința, desperația, indiferența de ordinea morală și altele. Preotul, fără considerarea la acestea, privește pe toți fiii săi sufletești în lumina credinței creștine. El are exemplu pe Mântuitorul și sfinții lui. Hristos încă a fost sărac și și-a ținut de chemarea sa a binevoștii Evangheliei sa săracilor. El, la a cărui operă conlucrează preotul, a intrat în sinagogă nu numai învățând ci și tămăduind toată boala și toată neputința. Apostolii au fost conștii de această datorință și puneau vestirea cuvântului pe o treaptă cu ajutorarea săracilor. Ei se distingeau prin facerea de colecte pe seama celor lipsiți. Sfinții au fost icoane fidele antecesorilor lor. Chiar pe aceia, care în urma nașterii și creșterii au avut vocațiunea a fi activi printre aristocrați, îi vedem atrași către colibele săracilor și petrecând cu predilecțiune în mijlocul lor. De aceste exemple însuflețindu-se preotul, se va dedica mai mult săracilor. Preotul să nu cugete a-și fi împlinit datorințele sale preoțești fără a fi grijit părintește de cei lipsiți sau altecum nevoieși.

În activitatea pentru mântuirea sufletelor, preotul nu poate face diferența între bogat și sărac. Dacă și față de inteligență arată o stimă esternă mai mare, manifestată cu complimente și curtuazii, aceasta nu este neîndreptătită. De altmintelea nici săracii nu fac pretensiuni și sunt mulțumiți, dacă sunt tractați simplu fără semnele unei stime deosebite, despre care și așa știu, că nu compete persoanelor de starea lor.

Îngrijirea de cei săraci se estinde asupra lipselor trupești și sufletești. Statul a așurat grija pentru lipsele trupești, deobligând comuna a înființa fonduri pentru săraci, din cari să și ajutură la nevoie extremă de morb și moarte. Aceste fundațiuni însă sunt departe de a putea satisface tuturor lipselor; deci rămâne și bisericii și preotului teren destul de vast în această direcțiune cu atât mai vărtos, încât statul nu a ridicat datorința bisericii a grijii și ea. Preotul, ca reprezentant comunal, întrucât nu subversează alte impedimente oportune, în adunările reprezentanții va dovedi îngrijirea sa deosebită de săracii comunii. Nu este de loc motivată procedura unor preoți, cari în loc de a conlucrea la sporirea acelei fundațiuni mai protind și taxe stolare pentru cei săraci.

În general înfruntarea, celor ce cer ajutor, nu este deamănă de părintele sufleteș; iară compătimirea și sfaturile părintești numai atunci au efect, dacă se dovedesc și cu fapta. Dacă preotul ajutură din mijloacele sale proprii, să nu facă față posomorită, după cum zice s. Scriptură (Sir. 35, 9, 15): „Cu mila nu dă întristarea cuvintelor, ci fă față veselă“, „Pe dăruitorul voios iubește Dumnezeu“ (II. Cor. 9, 7). Preotul să îndrume și pe membrii familiei sale a tractă cu rezerva cuvenită pe cei, cari lipsa i-a adus a cere ajutorul părintelui sufleteș și a nu-i descurajă cu cuvinte grele. „Vorba bună este mai bună ca mila“ (Sir. 18, 16). Dacă preotul îi salută cu voie bună, îi privește cu dragoste și îi ascultă cu rabdare, aceasta le prieste lor cu atât mai vărtos, întrucât de lume adesea sunt dați înapoi și desconsiderați. Prin aceasta arată săracilor, că înaintea lui Dumnezeu și a bisericii nu starea și averea, ci numai virtutea are preț. Dacă săracul observă, că mântuirea sufletului lui ar cere o jertfă prea mare dela preot, atunci va medită singur de însămnătatea mântuirii lui și, din impulse proprii, va face și el cele posibile.

Când mijloacele preotului nu sunt suficiente, spre a satisface tuturor trebuințelor, va cere întervenirea corporațiilor bisericești și chiar a parohiei, nizuindu-se a sustineă datinele de milostenie ale poporului, dar cu prudența acomodându-le lipselor timpului nostru. Pomenile sunt de origine prea veche, provocate de sentimentele cele mai nobile umane față de cei în nevoi și sunt prea înrădăcinate în popor, spre a putea fi combătute fără alte urmări grave. Și la conlucrearea altor factori la ajutorarea săracilor, preotul i-și va ține de datorința sa a află pe săracii sficioși și rușinoși și a-i împărtăși de binefacerile comune. O calamitate este, când săracii nu cercotează serviciul divin din cauza că nu au vestmintele corespunzătoare. Preotul de o parte să va nizuă a convinge pe aceștia, cumcă Dumnezeu nu caută la haine, ci la inimă și apoi că chiar cei în stare mai bună, în comunitate cu săracii la serviciul divin se bucură și înspiră de credința în Dumnezeu și dragostea către aproapele și astfel cu atât mai mult îi vor cinși și ajutură, dacă nu vor neglija serviciul divin, cu toate că au vestminte mai slabe: de altă parte iarăș va întreveni, întrucât este posibil, ca jertfele în vestminte obicinuite în popor să se facă săracilor.

Și în îngrijirea de cei săraci preotul să fie cu precauțiune. S'a experiat, cumcă săracul întru adevăr adesea se retrage modest îndărăt, pecând cei ce ocolesc lucrul, cer fără sfială, ba sunt chiar pretensivi nerușinați și astfel se poate întâmplă, că cel lipsit iese cu mâinile goale, pe

când cel nevrednic se sprijinește. Mai în tot deuna cerșitorii, carii gesticulează cu mâinile, îngenunchează, oftează, plâng și lărmuind dedescriu nemernicia, arată scăderile corporale ale lor sau ale copiilor lor, sunt cei nevrednici. Tocmai de aceasta preotul să nu se lase sedus de tânguirea cerșitorilor nerușinați, ci porceadă după convingerea sa, ce și-a câștigat-o prin informațiuni. Unde preotul este părintele săracilor și el vine întru ajutor, nu este nime avizat a umbla din casă în casă. Pentru săracii comunei, preotul conștientos grijește fără a veni ei în ușă. De alimintrelea cerșitul este mijlocul ultim de existență, la care î-și iau refugiul cei lipsiți numai în strimtoarea cea mai mare. De aceea săracii comunei nici nu-l folosesc în comună; dar cu atât mai mult năvălesc în alte comune, unde nu sunt cunoscuți. Cunosc mai mulți cerșitori, cari în comunele lor nici prin minte nu le trece a cere și nici nu ar primi nimic, dar cu atât mai duios cer în alte comune și fac bune neguțătorii. O îngrijire a săracilor extinsă și asupra celor leneși, nu este rațională. Tocmai de aceasta preotul se va nizu, ca cerșitorii străini să nu molesteze pe nime, având fie-care comună a îngrijii de săracii ei.

Dacă cer ajutor călătorii străini, preotul să nu grăbească cu ajutorul mai comod, rescumărându-se de ei cu banul, pe care și așa îl lasă în cărcina mai aproape; ci examineze, ca oare respectivul nu este numai un călător înșălător sau unul, ce de fapt caută lucru, și astfel să-l și tracteze ajutând sau refuzând. Călătorii înșălători se folosesc de felurite apucături spre a storce ajutoare. Ei de regulă pun cauze nefericirii lor în vina altora. Aceștia trebuie dați autorităților, cu atât mai vârtos căci altcum să se îndreaptă fără a fi luați din scurt și pedepsiți. Tot așa și pe țigani, cari sub felurite pretexte cercetează locuitorii făcând adesea păgubi mari, preotul să-i refuze brusc. Dacă dimiț mai de multe ori în felul acesta categoric, nu vor fi molestați de grab.

Cu îngrijirea de lipsele trupești preotul să nu uite și lipsele spirituale. În special se va nizu a împacă săracii cu soarta lor și a nu murmura în contra lui Dumnezeu sau a invidiă pe cei cu stare, ci să deștepte în ei speranța în un viitor mai bun și în fericirea vecinică, care este făgăduită săracilor. Cu aceste va aduce foloase nesocotite.

N. Jurca

Experiențe pedagogice.

— Continuare. —

Atunci eu le zisei:

— Oameni buni! Vreți D-voastră să aveți lumină ori întunec în satul D-voastră?

— Ba noi vrem lumină.

— Bine! Știți D-voastră că omul care umblă în întunec se poticnește, iar cel ce are lumina la sine, nu să teme că va rătăci. Eu nu lucru pentru mine ci pentru binele și fericirea copiilor D-voastră. Și apoi ia spuneți-mi care dintre D-voastră merge cu carul la pădure după lemne fără topor, care merge la secerat fără seceră, la cosit fără coasă, la arat fără plug. Spuneți-mi ca să știu și eu.

Așa că nimenea nu merge la lucru fără sculele de lipsă, că n'ar putea face nici o ispravă.

Ce credeți oare, numai copiii pot învăța să scrie fără con-leiu, să cetească fără carte. Cine a mai văzut una ca asta? Cum pot eu să vă învăț copiii D-voastră fără de-a avea requisitele de lipsă.

Că cu degetul pe scândura asta nu pot scria, și pe păreții ăștia mucezi nu pot învăța să cetească. D-voastră dacă a-ți fi oameni cu judecată curată, ar trebui să-mi mulțamiți, că eu din banii mei am cum-părat cele de lipsă pentru copiii D-voastră.

Și ce credeți, o mai greu unui părinte să dea pentru fiul său 35 cr. ori mie să dau banii de pe un rând de haine grămadă ca să-i scot cu crucerul și și cu cleștele dela D-voastră, și pe deasupra să mă și huiduiți. Cineva poate mă va socoti pe mine de prost că am făcut lucrul acesta, care altul nu l-ar fi făcut pentru toată lumea, dar eu am făcut numai din iubire cătră copiii D-voastră, așa să știți.

Deci dacă nu vreți să le plătiți, apoi lăsați-le, că mi-o fi și mie pomană, că tot nu mi-am dat nimica de pomană. Nu le plătiți și pace, eu nici n'oi mai cere bani pe ele. Care o gândi la Dumnezeu și o da, bine, care nu, să fie de sufletul cucului.

Școală nu vă silesc eu să faceți, vă silește legea, că să vă fie rușine de lume cu așa o casă carea nici de coteț pentru porci nu poate fi bună, dar pentru școală, carea trebuie să fie model de curățenie, de ordine și rânduială. Că cum poate un om singur să-și facă o casă, și un sat întreg poate să-și facă o școală; că o fac nu atât pentru învățătorul care locuște aci, ci mai mult pentru copiii D-voastră, cari își câștigă în ea cea mai mare avuție și hrană sufletească.

Că-mi cer plata, da, o cer pentru că și sf. Scriptură glăsuște: vrednic este lucrătorul de plata sa, și fiecare de unde lucră, de acolo trebuie să și mănânce. Eu nu mă ocup cu altceva decât cu luminarea minții copiilor acestei comune, deci trebuie să-mi plătiți ca să pot trăi și eu. Că și eu ca om am trebuință și încă multe, deci de unde să-mi acopăr trebuințele dacă nu de acolo de unde lucru.

E lucru natural acesta. Și de ar fi poporul acestei comune oameni la loc, ar jertfi mult pentru școala lor, că tot crucerul ce-l dau nu se perde în vânt, ci se întoarce iar în folosul lor.

Și să știți D-voastră, oameni buni, că munca unui învățător nu e resplătită nici cu tot aurul din lume.

Eu din satul acesta nu mă duc, poate o să prind rădăcini aici, că tot dacă mă duc eu, vine altul în urma mea, și tot dascăl trebuie să aveți, și ori care va fi, plata trebuie să i-o dați.

Eu vreau să vă fiu învățătorul D-voastre, trimiteți-vă deci copiii la mine, și las, grija mea de noi face eu cărțurari din ei.

Asta am avut a vă spune. Mergeți dară și spuneți obștei cele ce a-ți văzut și a-ți auzit. —

Și se duc oamenii mei mai luminați încâtva de cum veniseră și răința din sufletul lor, parcă mai slăbise. Că ce vor fi spus ei obștei nu știu, dar presupun că numai bine au putut spune, că mulți îmi trimiseră banii pe tăblițe și cărți.

Alții carii nu avură bani ori nu vrură să plătească atunci, îmi lucrară în vara viitoare câte-o zi de lucru, că eu mă căsătorisem în aceea comună și o duceam bine având casă, masă și moșie. Alții nu mi-le mai plătiră nici până astăzi. Să le fie de bine.

Și dete Dumnezeu de încetul cu încetul se mai domoliră spiritele agitate. La Crăciun cântai cu copii Liturgia în biserică cu o solemnitate mare. O fetiță și doi copii cântară Apostolul în biserică și oamenii mei să mai muiară.

Începură a-mi fi prieteni, căci se convinseseră că eu nu le sunt dușman, ci cel mai mare binefăcător al lor și al copilașilor lor.

Și așa încetul cu încetul ajunserăm de ne ridicarăm și o școală frumoasă, corespunzătoare recerimțelor de astăzi și suntem în ajun de a ne zidi și o biserică, având capitatul necesar adunat și depus la bănci spre fructificare.

Și acum ca de încheere mai adaug că eu în viața mea ca învățător totdeauna am lucrat după debilele mele puteri spre binele și fericirea neamului meu românesc.

Am îndemnat pe oameni să iubească școală, biserică lor strămoșască, să-și iubiască neamul din care fac parte. Am căutat ca oamenii să îmbrățișeze meseriile și negoțul; am căutat să lătesc gustul de cetire în popor, înființând și o bibliotecă școlară. Am abonat pentru popor chiar și din al meu și m'am ostenit mult, numai să văd îndreptate lucrurile spre bine. Și mulți poporeni m'au și urmărit în activitatea mea, mulți au priceput intențiunile mele și astăzi din foștii mei elevi sunt câți-va învățători, câți-va meseriași, câți-va neguțători, câți-va studenți în gimnaziul inferor și superior; în comună cântăreți buni și o generație nouă cu vederi largi, deșteaptă, trează, vie.

Dar cu toate acestea astăzi după un trecut de 22 de ani, timp relativ scurt, o minută din viața unui popor, dar mult din viața unui om singuratic, de stau și privesc la câmpul sămănat de mine, nu sunt prea încântat de holda mea de grâu. Grâul adevărat răsărit frumos, dar sa vârat prin el și au crescut spini și pălămidă, cari de și holda au fost plivită și îngrijită, totuș n'au putut fi împedecați ca să nu crească, căci erau spini și pălămidă cu grămada prin holdele ve-

cine și vântul au adus sămânța buruienilor parazite și în holda mea, și o a copleșit, și rodul nu erașă mulțamitor după-cum m'au așteptat eu de după munca și osteneala mea.

Sunt însă mulțamit în internul meu știind că mi-am făcut datorința. Am fost totdeauna la postul meu cu onoare. Am dat tuturor pildă vie de muncă desinteresantă, de purtare morală, de bună înțelegere și de tot ce e frumos și folositor și tocmai în aceasta stă mulțămirea mea.

Și dacă astăzi și în alte privințe m'au ridicat d'asupra poporenilor mei, n'am făcut-o aceasta ca să mă invidieze ei ca să mă privească și ea de exemplu și pildă vie și să-mi urmeze și pe astă-cale, bine știind că vorbele numai mișcă, ceseemplele însă atrag.

Valea de ni, în luna Aprilie 1906.

George Cătană
învățător

Varietăți

Pe seama mănăstirei dela „Izvor“. Prea Stimatul Domn Dr. Valeriu Braniște, directorul ziarului „Drapelul“, pe lângă propaganda ce a făcut pe cale ziaristică, în favorul Mănăstirei, acum din nou din vânzarea jurnalului „Drapelul“ și ilustrata bisericii Mănăstiri, a făcut dar Mănăstirei de 24 cor. pentru care sprijin spiritual și material îi aducem profunda mulțămire publică. Mănăstirea de la „Izvor“ în 10 Iunie 1906. *Macarie Gușcă*, ierodiacon.

Nefericiri. *Ni-se scrie:* „Marți în 6 l. c. la oarele 3 d. a. s'a deslănțuit asupra comunei noastre Broșteni o rupere de nori, cu o vehemență ne mai pomenită până acuma. Ploaia torențială împreună cu grindină, în circa 40 minute a nimicit toată speranța bietilor economi, cari după doi ani neroditori, în recolta acestui an își vedeau mântuirea din strămtoirea în care au ajuns. Rîulețul ce curge din Oravița prin Broșteni, umflându-se au rupt toate punțile și podurile, devastând tot ce i-a stat în cale și ducând cu sine scule și recurse economice, ba eșind din albia sa, au nimicit total grădinile, și au inundat satul așa, că apa a intrat prin case la o înălțime de 70 cm. Poporul este desperat; pretutindenea vezi grupuri de bărbați vaitându-se după holdele devastate, și femei vărsând șiroae de lacrimi, după grădinile cultivate cu atâta îngrijire. Tabloul este sfâșietor de inimă, abia acum se vede enorma pagubă, care se urcă la sute de mii. *Petru Raia*, conducător al corului.

Aviz. De oare-ce aranjarea Pavilionului etnografic s'a terminat, P. T. public din Transilvania este rugat să nu mai trimită obiecte pentru expoziție, căci nu mai este loc disponibil în Pavilion. Sibiiu, în 16 Iunie 1906. Delegatul Comisariatului General: *Dr. C. Diaconovich*.

Concurs. Conform §-lui 17 l. b.) din statutele „Asociațiunii“, în urma deciziei comitetului central din ședința sa ținută la 7 Iunie a. c. pentru între-

girea postului de secretar I. devenit vacant prin abdicare, se publică concurs cu termenul de 30 Iulie n. a. c.

Agendele secretarului I (literar) statorite din nou de comitetul central — în conformitate cu trebuințele actuale ale „Asociațiunii” — sunt:

1.) Inițierea și conducerea lucrărilor „Asociațiunii” pe teren literar și redactarea revistei și a tuturor publicațiilor ei literare.

2.) Împlinirea agendelor de referent al secțiunilor științifice-literare.

3. Îngrijirea corespondenței cu diferitele corporațiuni științifice-literare.

4.) Îngrijirea de concursurile literare, de bibliotecile populare, de prelegerile publice și de reprezentățiunile populare ale „Asociațiunii”.

Condițiunile ocupării acestui post sunt următoarele:

a.) Secretarul I. (literar) va trebui să fie cunoscut ca reprezentant al unei activități literare și să aibă calificăție academică.

b.) Nu va putea ocupa altă funcție.

c.) Va fi retribuit cu un salariu anual de K. 3000 — ce se va plăti în rate lunare anticipative.

Reflectanții au să-și înainteze actele subsemnatului Comitet (Sibiu — strada morii 6) până la 31 Iulie n. a. c.

Cererile sosite după termen nu se vor considera.

Sibiu, din ședința dela 7 Iunie 1906 a comitetului central al „Asociațiunii”.

Iosif Sterca Șuluțu

prezident

Dr. C. Diaconovich

secretar

Bibliografii

A apărut broșura: „**NOVI HOMINES CARANSEBIENSES**”, reflexiuni la articoli apăruiți în *Gazeta Transilvaniei* și *Renașterea*. Prețul 1 cor. Se poate procura dela d-l **Petru Valușescu**, Caransebeș.

*

Predici sau învățăături la toate Duminecile și sărbătorile anului culese de Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin. Editate acum întâi dată cu litere latinești de **Dr. Elic Dăian** paroh și protopop. Partea I. Cuprinzând 11 predici: Dela Dumineca Vameșului și a farizeului până la Vinerea mare a patimelor. Prețul 1 cor. Cluj Tipografia „Carmen” Petru P. Barițiu. 1906.

Licitațiuni minuende

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecezan de dto 16 Iulie 1903 Nr. 2548 B se escrie licitațiune minuendă pentru reconstruarea cerimii sf. biserici din **Jidovin**, protopresbiteratul Bocșei-montane cu prețul de exclamare de 1200 cor.

Licitațiunea se va ține la 1 Iulie n. la 2 oare p. m. în școala gr. ort. din loc.

Reflectanții vor avea să depună la începutul licitațiunii vadiul de 10% din prețul de exclamare în bani gata ori în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial.

Contractul încheat între comuna bisericească și întreprinzători să ridică la valoare de drept numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistor diecezan.

Jdovin în 1/14 Iunie 1906.

3—3 [38]

Comitetul parohial.

Pe baza încuviințării Venerabil. Consistor diecezan cu data 24 Mai a. c. Nr. 1977 E. se escrie concurs la licitațiune minuendă pentru mai multe lucrări, respective reparări la biserica din **Terova**, tractul Bocșei, dintre cari lucrul principal e văpsirea turnului, apoi a ușelor și ferestilor, premenirea țiglei de pe nae și altar, precum și văruierea și repararea a tot, ce e defectuos la zidiri. Licitațiunea se va ține în ziua de s. Petru. Prețul de exclamare e 1182 cor. 66 fl.

Specificațiunea lucrului și a prețului se poate vedea la oficiul parohial.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt poftiți la fața locului având a depune vadiul usitat de 10 %.

[41] 2—3

Terova (Cerova), u. p. Reșița, în 2/15 Iunie 1906.

Iuliu Bumbescu

președintele comitetului parohial.

George Petrovicu

not. com. parohial.

Pe baza ordinațiunii Venerab. Consistor diecezan dto 29 Maiu 1906 Nr. 2054 E. se escrie licitațiune minuendă pentru acoperirea cu tichinea de fer (Verzinktes-Eisenblech Nr. 18) a turnului bisericii din **Bogodint**, protopresbiteratul Bisericii-albe, cu prețul de exclamare 695 cor. 56 fl.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt datorii a depune 10% vadiul în bani gata ori hârtii de valoare înainte de începerea licitațiunii.

Specificațiunea măsurilor și speselor se poate vedea ori și când la Oficiul parohial din Bogodint.

Licitațiunea se va ține în 29 Iunie st. vechiu la 2 ore după amiază.

Bogodint, din ședința comitetului parohial ținută la 4 Iunie 1906.

1—2 [43]

Pavel Vițan m. p.

preot.

Nichita Marina m. p.

not. comit.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurse

Nr. 352 F. G. — 1906.

Spre scopul conferirii de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozdu**” pe anul școlar 1906/7 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militari la armata comună și honvezi — se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public :

a) că sunt fii de cetățeni ungar și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților prevăzut cu clausula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserica greco-orientală română ;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subștearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1905/6 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut ;

c) că nici averea proprie nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul diregătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestatul oficios despre ocupațiunea sa și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fiecare concurent are să arăte în petițiunea sa specialitatea, la care, și locul unde voiește a continua studiile, precum și aceea, dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voiesc să studieze în străinătate, au să arăte necesitatea de a face studii în străinătate, ca la cazul, dacă li-se va votă stipendiul, să se poată îndată exoperă concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândire de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiilor stabilite în acest concurs (p. I. a—c, 2, 3, 6, 8 și 9) uumai atunci se vor estradă comandei școalelor militare dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documente necesare sunt a se adresă la reprezentanța fundațiunii lui Gozsdu (Budapest, VII. Holló utca 8 sz.) până la 5 August st. n. a. c.

7. Totodată se provoacă toți știpeștiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea riguroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la terminul sus indicat, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1905/6, căci altcum li-se va sistă stipendiul respective nu vor căpătă ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele sus amintite, sau sosite după terminul scris, nu se vor luă în considerare.

9. În interesul expeditiei regulate fiecare concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiune reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozsdu, ținută în Iunie 1906.

[40] 3—3

Comitetul

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecezan dtto 3 Faur Nr. 385 Șc. ex 1906 se escrie concurs pentru ocuparea postului de *invățătoare* la clasa de fete din **Vraniu**, protopresbiteratul Bisericii-albe, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele

a) Salar în bani gata 572 cor.

b) Paușal pentru 32 metri de lemne de foc: anume 128 cor. pentru învățătoare și 64 cor. pentru sala de învățământ = 192 cor.

c) Scripturistica 20 cor.

d) Paușal pentru conferințe 20 cor.

e) Unu estravilan de 400 stângeni□, după care alegândă are a suportă toate sarcinile publice.

f) Cortel liber de 3 căbii, cuină și cămară în edificiul școlii.

Pentru serviții prestate în alte comune Vraniul nu acordă nici un emolument.

Recurentele să-și subștearnă petițiunile instruite cu documentele recerute adresate Comitetului parohial din Vraniu prin protopresbiterul Filip Adam în Iam. Vraniu în 26 Martie 1906. [38] 3—3

Nicolae Balmez m. p. **Iosif Ciulin** m. p.

preș. com. par.

not. com.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan data din ședința sa ținută la 10 Faur a. c. sub Nr. 193 B, se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă preotul Simeon Blajovan din **Hodoș**, protopresbiteratul Lugoj, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. A treia parte din sesiunea parohială și venitele parohiei.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recerșele instruate conform regulamentul pentru parohii și adresate comitetului parohial din Hodoș, Oficiului protopresbiteratul din Lugoj.

Tot odată sunt poftiți a se prezentă în vr-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 28 Faur 1906. 3—3 [35]

Simeon Blajovan

Mihaiu G. Crăciun

președinte.

notar.

În conțelegere cu mine: Dr. *George Popovicu* protop.

Pe baza decisului Venerabilului Consistor diecezan dtto 21 Ianuare a. c. Nr. 4224. ex 1905, din partea subscrisului comitet parohial se escrie din nou concurs pentru ocuparea postului *invățătoresc* la școala confesională gr. or. română din **Gavojdia**, tractul Lugoj cu termen de recurgere până în 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

Salar în bani gata 600 cor.
 Paușal de lemne pentru învățător 80 cor. iar pentru școală 60 cor.
 Scripturistica învățătorului 20 cor.
 Pentru conferințe și adunare 30 cor.
 Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
 Cortel liber cu 2 chilii, tindă, grajd și cămară.
 1 juger grădină intravilan și 3 jugere extravilan.

Învățătorul ales este îndatorat a putra și cantoratul în și afară de biserică, a instrui școlarii în cântările rituale, a compune socoțile bisericesti și școlare și a purta agendele notariale ale comitetului și sinodului parohial fără remunerațiune.

Dela recurenți se recere testimoniu de calificațiune învățătorescă cu calcul general cel puțin „bun”, și se vor preferi aceia cari posed cunoștința muzicii vocale și instrumentale, cu scopul de a conduce și instrui corul vocal al reuniunii de cetire și cântări dejă existent.

Pentru servii prestare în alte comune, comuna noastră bisericească nu acoardă nici un favor cu privire la cuicuinal.

În fine sunt recurenții poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, însă numai cu știrea D-lui protopresbiter tractual, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Recursele ajustate cu cele de lipsă și adresate comitetului parohial sunt a se subșterne On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Lugoj. [39] 3—3

Dat din ședința comitetului parohial ținut la 23 Aprilie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan de dto 10 Octomvrie 1905 Nr. 3302 se escrie concurs din nou de paroh în parohia de clasa III din Jurjova, protopresbiteratul Oraviței, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele sunt:

1. Două sesiuni parohiale constătătoare din 54 jugere de pământ.

2. Două plațuri parohiale intravilane.

3. 400 coroane ca bir și stolă.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele instruate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Jurjova, Oficiului protopresbiteral din Oravița.

Tot odată sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 Maiu 1906.

1—3 [42]

Nicolae Radici m. p.

Ioan Căpriță m. p.

președinte.

notar.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

În etagiul casei diecezane Nr. 480 din loc, este de închiriat o locuință constătătoare din trei chilii de cătră stradă și una de cătră curte cuină, cămară, și pivniță.

Informațiuni se dau în Librăria diecezană.

„SALVATORIA”

INTREPRINDERE DE CREDIT
 VERȘET (VERSECZ) Str. Petofi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
 pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă intabulare cu durată de 10—70 ani. Banca n'are dreptul a abzice împrumutul datorășul însă ori și când poate replăti restul.

Credit-Personal

pentru funcționari, comercanți și industriași.

0 6-7

Pe lângă prenotare pe salar, giranți ori deposit de bărti de valoare. Pe restimp de 2—20 ani.

Convertire favorabilă a împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase cu primele bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și externitate. — Prospecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Reprezentanți reali primim în toate comunele. 16—26 [56]

Dela Librăria diecezană din Caransebeș se pot procura cărțile

a) AUTORII CLASICI

	Cor.		Cor.
Alexandri V. — Poesii	1.50	Eminescu M. — Geniu pustiu	2.—
— Teatru, vol. I.	1.50	— „ — Poesii postume	1.50
— Teatru, „ II.	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, „ III.	1.50	— Literatură populară	1.50
— Prosă	1.50	Filmon N. — Ciocoi vechi și noi	1.50
Alexandrescu Gr. — Versuri și proză	1.25	Ispirescu P. — Legende sau basmele Rom.	1.50
Bălcescu N. — Ist. Rom. sub M. Viteazul	1.50	Negruzzi C. — Proză	1.50
Bolintineanu D. — Poesii	1.50	Odobescu Al. — Vol. I. Opere complete	1.50
Creangă I. — Opere complete	1.50	Pann Anton. — Opere complete	1.50

b) AUTORII CONTIMPORANI

	Cor.		Cor.
Aldea Sandu. — În urma plugului	1.50	Sadoveanu M. — Șoimii	1.50
— Drum și popas	1.25	— Povestiri din războiu	2.—
Bărsan Z. — Visuri de noroc	2.—	— Floare-Oflită (roman)	2.—
Beldicean N. N. — Chipuri dela mahala	1.50	— Amintirile căprarului Gheorghită	2.—
Boureanu Eug. — Povestiri din copilărie	1.50	— Crășna lui moș-Precu	2.—
Chendi Il. — Preludii	2.50	— Dureri innăbușite	2.—
— Foiletoane	2.50	Hodoș Constanța. — Frumos	1.50
— Fragmente	2.50	Iorga N. — Cuvinte adevărate	2.50
Coatu N. Gr. — Din viața țărănească	1.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
Cunțan Maria — Poesii	1.25	— Sate și mănăstiri din România	2.50
Delatissima Corn. Ioana — 100 basme pentru copii	2.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
Emilgar Gârlean. — Bătrânii	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
Flammarion C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca).	1.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească. 2 volume a	2.50
Genlis D-na (de). Povestiri mor. p. tinerețe	1.50	— Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
Gorun Ion — Taina a șasea	1.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	— .50
Grigorovitză Em. — Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50	— Ist. Românilor în chipuri și icoane	2.50
Papahagi N. și Jules Brun. — Moșneagul dela munte	1.50	Iosif St. O. — Din zile mari	2.—
Paul Augustin. — Între Someș și Prut	1.50	— Credința	1.50
Petrescu-Petra N. — Ilie Marin	1.50	Lecca G. H. — Poesii	1.50
Pop Vasile. — Răs și plâns	1.50	Livescu Florea Marin. — Nu se cuvine!	1.50
— Domnița Viorica	2.—	Manolache-Holda I. — Fete	1.50
Popovici C. Aurel — Vorbe înțelepte	1.50	Scrob C. — Rouă și brumă	1.50
Rosetti R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—	Scurtu Aurel — Călăuza stațiunilor Bal- neare și Climaterace din România	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	Slavici I. — Vatra părăsită	2.—
Sadoveanu M. — Povestiri	1.50	— Din bătrâni	2.50
		Teodoru A. Gh. — Din viața marinarului	1.50
		Voinești-Brătescu I. — Nuvele și schițe	1.50